

Dr. Glattfelder Gyula püspök nyilatkozata a birtokpolitikai reformról.

(Saját tudósítónktól.) Dr. Glattfelder Gyula, esanádi püspök szombaton délelőtt 10 órakor Temesvárról Szegedre érkezett. A csanádi püspök, mint megírtuk, Várhelyi József belvárosi prépostnál szállott meg és hétfőn délelőtt fog elutazni Szegedről. Itt tartózkodásának ideje alatt meglátogatja a püspök a szegedi Katolikus Növédő-Egyesületet, amelynek lelkigyakorlati délutánjait ő nyitja meg. A *Delmagyarország* munkatársa szombaton délután fölkereste a csanádi püspököt, aki munkatársunk előtt az aktuális politikai kérdésekről, különösen a földbirtok-politikával kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— A magyarországi püspöki kar már közölte a kormánnyal, hogy a földbirtokpolitikai kérdések megoldásánál az egyházi birtokokból azokat a részeket, amelyek erre a célra alkalmasak és nélkülözhetők, az egyes egyházfejedelmek készséggel az akció rendelkezésére bocsátják. Különösen rokkant-telepek céljaira és a rokkant-kérdés megoldására ajánlottak föl már eddig is nagymennyiségű és nagyértékű földterületet. Egyébként ahol ezt a viszonyok indokolták és kívánták, az egyes egyházfejedelmek saját iniciatívájukból is parcellázni kezdtek. Én például birtokom harmad részét parcelláztattam. Persze, a földéhség nem mindenütt olyan nagymérvű, mint erre s így nagyon sok helyen egyáltalán nem volt szükség ilyen intézkedések életbeléptetésére. A viszonyok vidékenként váltakoznak s így általános elvet e tekintetben fölállítani nem lehet.

— Ismétlem, a magyar püspöki kar a föld birtokpolitikai kérdések megoldásánál éppúgy, mint a kormány programjába fölvetett egyéb szociális programponthoz képest, teljes erejével támogatja a kormányt, addig a határig, amíg a köz érdekeinek megfelel.

A katolikus autonómiáról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag megjegyezte dr. Glattfelder Gyula, hogy azt katolikus körökben mindenütt a legnagyobb örömmel üdvözik. Politikai körökben úgy hírlik, — mondta a püspök — hogy a törvényjavaslatot legközelebb tárgyalás alá veszik. A katolikus világ és általában a közvéleménynek az a része, amely elfogulatlanul ítélkezik, örömmel és nagy várakozással néz a törvényjavaslat elé, amely eddig is széles körben keltett örömteljes érdeklődést. A törvényjavaslat általában a célnak megfelelően van összeállítva és azt hiszem, általános megnyugvást fog kelteni.

A bolsevikizmusról és a bolsevik tanok terjedéséről szólva, azt a kijelentést tette a csanádi püspök, hogy a mi népünk sokkal jobban, okosabban, értelmesebben, hogysem itt gyökeret verhetnének efféle idegen talajból származó tanok és mozgalmak. Nem is hiszi, hogy ezek nálunk, Magyarországon elterjedhetnének, de ha terjedését kellene tapasztalunk, a polgárság is csakhamar rájönne, hogy össze kell fogni ez ellen az egészségtelen és káros irányzat ellen. A bolsevikizmus ellent küzdelemben egyébként az egyház szintén teljes erejével támogatja a kormányt, ha erre szükség lenne.

tudomásunk. Ellenkezőleg igenis kaptunk nyilatkozatokat, amelyek helyeslőleg vették tudomásul a kamarának a kereskedelem és ipar érdekében megindított akcióját.

Kereskedelemellenes hangulatok, és kereskedelemellenes tendenciák kétségtelenül vannak, de ezek kutorrását nem a kamarában és nem a kamarákban kell keresni, amelyek Szterényi kereskedelmi minisztertől éppen tegnap kérték testületileg a kormány támogatását ezekkel a törekvésekkel szemben. A szegedi kamara mindent megtesz a kereskedők védelmében addig a határig, amilyen túl már a kereskedők sem azonosíthatják magukat magukról megfelelő kártársaikkal.

A továbbiakban felhossa a névtelen cikkíró a Lloydban tartott értekezletet és a kamara titkárának szavaiból arra következtet, hogy nincsen jóakarattal a kereskedők iránt és az elmondottakat alkalmasnak tartja arra, hogy a kereskedőellenes hangulatkeltéshez tápanyagot adjanak. Bár a cikkírótól eltérőleg nem célunk, hogy egy zártkörű értekezletnek az ügyeit a nyilvánosság elé vigyük, felvilágosításképpen annyit meg kell mondanunk, hogy ha a kamara titkára *hivatkozással a már meglevő kereskedőellenes hangulatra*, adatokra és tapasztalatokra támaszkodva, elmondja, hogy melyek a fogvasztó közönség elégedetlenségének okai és a kereskedőket arra kéri, hogy kártársaik körében hassanak oda, hogy támadásokra okot ne szolgáltatassanak, *ebben kereskedelemellenes törekvést felfedezni nem lehet.*

Ezekhez az elvi jelentőségű kérdésekhez képest nagyon alárendelt fontosságú, amit a névtelen cikkíró a *kamarai szakvéleményekről* mond. Szerinte a kamara még „a legszimplább ügyekben sem tud a hozzáforduló hatóságoknak szakszerű, önálló és elfogadható véleményt adni.” Teljesen igaz, ha a kamarát a kamara irodájával azonosítjuk. Nehány ember nem lehet tájékozva a napról-napra változó üzleti élet sok ezer kérdéséről. Ha tehát a kamara gyakorlati kereskedők véleményét hallgatja meg és adja tovább, ez egészen természetes. Ezt a hatóságok is nagyon jól tudják és éppen ezért fordulnak a kamarához, sőt nagyrészt ezért van maga a kamara is. Ellenben az ilyen véleményadások nem egy embernek, hanem mindig az illető szakma legkiválóbb képviselőinek meghallgatása, vagy írásbeli nyilatkozatai alapján történnek. Ha a „kamara” nem úgy járna el, hanem maga elméleti véleményét adná tovább, akkor követne el igazságtalanságot a kereskedők érdekeivel szemben.

A névtelen cikkíró, valószínűleg akaratlanul, felvetette a kamara hivatásának egész kérdését. A kamara csakugyan nem azért van, hogy kereskedőellenes határozatokat hozzon, hanem, hogy sikra szálljon a kereskedők meghurcolása ellen. A hatóságokat azonban nem egy elvont, személytelen intézmény hozza, hanem azok a kereskedők, akiket társaiknak bizalma tüntetett ki a kamarai tagsággal. Ez a garancia arra, hogy a kamarának semmiféle határozata kereskedőellenes nem lehet. Viszont azonban, ha a kamara egyesek visszaéléseivel nem azonosítja magát, az nem kereskedelemellenes törekvés, hanem védelme a kereskedelemnek, amelyet *érezni és helyeselni kell minden tisztességes kereskedőnek.* A szegedi kereskedelmi és iparkamara, Szeged, 1918. március 2. Wimmer Fülöp elnök, dr. Tonelli Sándor titkár.

Egy kereskedő aláírással március 2-ikán megjelent közleményben annak írója azt állítja, hogy kereskedőellenes tendenciájú cikkeket közölnék hatósági személyek és hogy

A kereskedők és a közfogyasztás.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! B. lapjának mai számában a fenti cím alatt „egy kereskedő” aláírással egy olyan közlemény jelent meg, amelyre a kamara reputációja érdekében kötelességünk válaszolni. Ha csupán a saját személyünkről volna szó, nem bocsátkoznánk polemikába egy olyan levélíróval, aki közügyben feleslegesnek tartja magát megnevezni, de mert a cikkben a kamara, mint intézmény is érintve van, egyes megjegyzéseit nem hagyhatjuk szó nélkül.

Különösen a cikknek alcíme: „Milyen forrásból táplálkozik Szegeden a kereskedelemellenes hangulat?” foglal magában az elmondottakkal egybevetve olyan vádat a kamarával szemben, amely ha igaz volna a legcsekélyebb részében is, elégséges volna ahhoz, hogy a kamara egész vezetőségét helyéből való eltávolításra kényszerítse.

A névtelen szerző a kamarának impuálja a kereskedelemellenes hangulat keltését abból az akcióból kifolyólag, amelyet a kamara az árdragító visszaélések ellen indított. Ön, igen tisztelt Szerkesztő ur, ki jelen volt azon az értekezleten, amelyet ebben az ügyben tartottunk, tudja, hogy azon Szeged városának legelőkelőbb iparosai és kereskedői csaknem teljes egyértelműséggel elékezettnek látták az időpontot, hogy a kamara állást foglaljon az árdragító visszaélésekkel szemben, éppen a *tisztességes keres-*

kedelemnek és iparnak érdekében, amely a háborús korlátozással nem azonosíthatja magát. A jegyzőkönyv szavai szerint „a kamara kétségtelenül érdekképviselői szerve a kereskedelemnek és iparnak, de amint eddig sem volt, ezután sem lehet a mindenféle felbujtázó visszaéléseknek az istápolója.”

E szavakban egy olyan erőcsi álláspont jut kifejezésre, amelyet minden tisztességes kereskedőnek, sőt minden tisztességes embernek osztani kell, anélkül, hogy bennük kereskedelemellenes tendenciát találhatna. De hogy a kamara körülményekéé még tovább terjedt, azt mutatják a következő, ismét szó szerint idézett szavak: „Míg egyrészt az értekezlet megállapítja azt, hogy az egész vonalon mindenfelé a legnagyobb visszaélések történnek, amelyek kétségtelen megtorlást igényelnek, addig más oldalról leszögezte azt is, hogy az ügy csak a legnagyobb óvatossággal kezelhető, nehogy túlzott intézkedésekkel az árut a helyi és kerületbeli többi piacokról elriasszák s a nagyközönségben azt a hitet keltsék, mintha az árdragulásnak az ipar és kereskedelem volna a legfőbb okozója.”

A „kereskedelem megrendszabályozásáról”, mint azt Ön is igazolhatja, igen tisztelt Szerkesztő ur, az értekezleten és az utána következő teljes ülésen szó nem esett, sőt a kereskedővilág „nagy megütközéséről” sincs

STERNBERG HARMONIKA
hangjanagyszerű!
BUDAPEST, VII, Rákóczi-ut.60, saját palota.

Kittűnő hangú, háromváltós, aczélsarku K 50.—
Még finomabb orgona, K 80.—
hangu K 210.—
2-soros, 21 bilyentyűs, finom
Rendelésnél a pénz előre beküldendő.